

balk (Cod. 28), Magnus Erikssons landslag (Cod. 74) och Stadslagen (Cod. 35) jämte en del tillägg. Bland tilläggen finnes ett, som bestämdt hänvisar till Östergötland, dit hänvisar också stadslagens text, som är den i Söderköping brukliga, och landslagens, som stämmer med den nordöstgötska Cod. M (Skokloster 144, 4°) och dennas sörmländska textfränder, t. ex. Cod. O (Skokloster 145, 4°). Beträffande stilen anser K. H. Karlsson, som i sina konceptblad till en katalog öfver KB:s handskrifter behandlat B 1, att den härrör från Vadstena kloster. Om så är, skulle vi ha ett exempel på en i ett kloster skriven laghandskrift.

Pikturen i B 1 är anmärkningsvärd genom sin gammaldags karaktär. Då handskriften innehåller Kalmar recess af 1474, kan den omöjligen vara äldre än från slutet af 1400-talet. Ville man åter bedöma den utan kännedom om nämnda faktum blott efter dess paleografiska habitus, så komme man nog 50 år längre tillbaka i tiden, allra minst. Dessa samma egenskaper tillkomma Upsalahandskriften B 5 (Cod. L af Kristofers landslag). Till sin allmänna habitus äro dessa handskrifter så lika, att man gärna i dem ville se verk af samma hand; utan nämnvärd risk torde man kunna säga, att de härröra från samma skrifvarskola. Ups. B 5 har intresse äfven därför, att den innehåller en handskrift af Konung Karl Knutssons artiklar (tillägg till Gårdsrätten), hvilka förut ej varit kända i medeltidshandskrift.¹ Såväl dessa artiklar som en hänvisning (i BB 50) till Kalmar recess, visa, att denna handskrift liksom B 1 är arkaiserande och yngre än den ser ut. Den har stort ortografiskt intresse, emedan den är en af de äldsta handskrifter, som använder bokstafven å.

Har K. H. Karlsson rätt, så äga vi alltså två laghandskrifter, skrifna i Vadstena.

Vi återgå då till det mer fabriksmässiga arbetet, och få då först tala om en stor och vacker grupp från slutet af 1500-talet.

Som ett slags ingång till denna grupp få vi betrakta Skoklosterhandskriften nr 148, 4° (Schlyter, KrLL: 31). Redan bandet är ägnadt att väcka förundran. Det är orneradt i arabeskmånér med rik guldpresning. Äfven pergamentet är synnerligen fint. Eichhorn, som behandlat boken,² anser att åtminstone bandet, kanske både bandet och dess »pergamentsinnehåll» måste vara infördt från Italien. Ett nära utplånadt namn på frampärmen anser han tyda därpå. Äfven skriften är ovanligt vacker, ett mycket beak-

¹ Jfr GEETE, *Fornsvensk bibliografi*, nr 536.

² *Meddelanden från Svenska slöjdföreningen*, 1888, s. 8 f. Hr A. Hedberg har samtalsvis bekräftat, att boken omöjligen kan vara bunden i Sverige.